

La importància dels iguals

Aquil·les Rubio

Al llarg de la primera setmana a Aire Libre executem el nostre Pla d'Acollida. La tornada a classe després de quasi tres mesos de vacances per a l'alumnat, la matriculació de nou alumnat, o el retorn a una nova rutina, reclamen la necessitat de retrobar-nos com a grup i encarar aquests primers dies des d'una mirada que no siga estrictament curricular. D'aquesta manera, els dos primers dies els organitzem amb diverses activitats, jocs i dinàmiques amb cada grup, que finalitzem amb una eixida a la platja amb tot l'alumnat de Secundària.

Una de les activitats que plantejarem amb un dels grups va consistir en el termòmetre. Al pati, ja que combinem l'exterior amb l'aula, els fem una sèrie de preguntes sobre el seu estiu. Quan la resposta és un sí, o un d'acord, l'alumnat es col·loca en un espai; quan és un no, o un desacord, es col·loca en un altre espai. Enmig, donem també un espai per a les que tenen dubtes, no ho veuen clar, no volen respondre, etc. No són preguntes profundes, es tracta de trencar el gel: he llegit un llibre aquest estiu?, he viatjat a l'estranger?, he visitat un museu? L'alumnat va movent-se, desplaçant-se cap al sí o cap al no. Alguns ràpidament, altres de manera cansina, altres no escolten la pregunta i simplement segueixen els seus amics...

Quan fem la pregunta "M'he enamorat aquest estiu?" es produeix un moviment molt interessant. L'alumnat que ja estava al No per la pregunta anterior es queda allà; i la majoria dels que es trobaven al Sí van desplaçant-se cap al No. Entenem que no s'han enamorat, tenen entre 14 i 15 anys, i si ho han fet no ho volen mostrar als demés. O com a mínim no al professorat que està present.

Una xica es queda a soles en el Sí. Ni al professorat ni a la resta de companyes ens sorprèn. Sabem que té parella i que la relació és estable. Quan la xica es troba a soles en el Sí, i observa la resta de companys en el No, es queda sorpresa. Mira al seu voltant, ens mira al professorat, mira els seus companys. Sentim que està un tant desconcertada. La seua resposta, sincera, honesta i natural, la situa en una posició incòmoda: és l'única que està en el Sí. A poc a poc es mou, s'avança, ens torna a mirar al professorat, i es desplaça cap al No.

Quina importància tenen en l'adolescència els iguals! Els valors compartits en els àmbits familiars i escolars es desdibuixen. No desapareixen. Passen a un segon pla: retornaran més endavant, en altres situacions. Però al pati, davant dels companys, preferim no sentir-nos exposats, assenyalats. La individualitat, la possibilitat de la soledat, la convicció pròpia (estic enamorada!) deixa pas a l'anonimat, al judici dels iguals, al poder del grup.

El joc proposat és trivial, intranscendent en el seu enunciat, però ens revela els dubtes, inseguretats i conflictes que travessen diàriament els nostres alumnes i fills. No cal defallir ni desesperançar-nos davant d'eleccions que com a adults podem considerar il·lògiques o incomprensibles. Per què has anat al No si estàs enamorada? Potser no hi haja una sola resposta. Per a nosaltres el camí educatiu és clar: seguir reforçant les conviccions pròpies, l'autonomia personal, l'expressió emocional, i el respecte cap als altres i cap a les seues decisions i circumstàncies. Allò semblat en la infantesa i perseverat en l'adolescència florirà més prompte que tard.

